E 286/2018 vp.
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
MmV 16.1.2019

Hallituksen esitys vieraslaji- ja metsästyslakien muutoksista

Haitallisten vieraslajien määrä on kasvamassa ilmastonmuutoksen myötä Suomessakin. Yleisesti ottaen haitallisten vieraslajien torjunta on tärkeää.

Kultasakaali (euroopansakaali) on tulokaslaji eikä vieraslaji

Ihmisen myötävaikutuksella leviävät vieraslajit on erotettava omin avuin tänne tulevista tulokaslajeista, jollainen HE:n metsästyslain osassa on kultasakaali (euroopansakaali). Omin jaloin tai siivin meille tulevien tulokaslajien ei pidä joutua automaattisesti metsästyslakiin – jopa ennen kuin niistä on yhtään havaintoa Suomesta. Uusi tulokaslaji ei aina pysty meille vakiintumaan, eikä niistä välttämättä koidu meillä suurempaa haittaa. Esimerkiksi tämä pienikokoinen petoeläin voi joutua meillä suurpetojen – kuten ilveksen tai suden – saaliiksi.

Asia oli esillä kirjallisen kysymyksen kautta vuonna 2016 (KKV 76/2016 vp.). Ministeri Tiilikainen vastasi silloin pitäen luonnonsuojelulakia ensisijaisena ratkaisuna:

"Sakaali kuuluu luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteessä V mainittuna lajina yhteisön tärkeänä pitämiin lajeihin, joita koskee direktiivin tavoite suotuisan suojelun tasosta. Kyseisten lajien ottaminen luonnosta ja hyväksikäyttö voi vaatia hyödyntämisen säätelyä.
Suomi on ratifioinut 51 muun maan kanssa Euroopan luonnonvaraisen kasvillisuuden ja eläimistön ja niiden elinympäristöjen suojelusta tehdyn suojelusopimuksen (Bernin sopimus). Sakaalia ei ole listattu liitteen II täysin rauhoitetuksi eikä liitteen III suojeltavaksi lajiksi. Sopimus velvoittaa kuitenkin sopimusosapuolia ryhtymään tarkoituksenmukaisiin ja tarvittaviin lainsäädäntö- ja hallintotoimiin myös listaamattomien lajien ja niiden elinympäristöjen suojelun varmistamiseksi.
Edellä todetusta johtuen Suomella ei ole mahdollisuutta estää lajin mahdollista luontaista leviämistä, vaan päinvastoin Suomella on velvollisuus turvata sen suotuisan suojelun taso."

Ministeri totesi toki myös: *"Metsästyslainsäädännön muutoksella voidaan sakaali tarvittaessa säätää myös riistalajiksi, jolloin kantaa voidaan säädellä metsästämällä."* Olisi kuitenkin parempi pitää laji ensin luonnonsuojelulaissa. Silloinkin sen voisi myöhemmin tarvittaessa siirtää metsästyslakiin, jos sille kasvaa merkittävä kanta tai se osoittautuu vahingolliseksi.

Vieraslajien säädökset

Vieraslajien säädösmuutokset voivat aiheuttaa yleisössä epätietoisuutta siitä, kuka saa tappaa mitäkin lajia missä ja millä keinoilla. Sivistysvaltiossa pitäisi ottaa huomioon myös eläinsuojelulliset reunaehdot, kuten poikasia hoitava naaras sekä eettiset ja valikoivat pyyntimenetelmät.

Tärkeää olisi turvata ainakin kaikkien majavien pesät, koska euroopan- ja kanadanmajavaa ei ole helppo erottaa (vertaa myös asiaan liittyvä asetusluonnos www.mmm.fi/lausunnolla 26 §).

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi